

شیوه‌نامه جامع آموزشی دوره‌های تحصیلی

دانشگاه فردوسی مشهد

سال تحصیلی ۹۸ - ۱۳۹۷

فهرست مطالب

- ۱- مقدمه ۳
- ۲- ماده ۱: هدف ۳
- ۳- ماده ۲: تعاریف ۳
- ۴- مواد عمومی ۷
- ۵- مواد اختصاصی
- الف: شیوه‌نامه آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته ۱۱
- ب: شیوه‌نامه آموزشی دوره تحصیلی کارشناسی ارشد ۱۶
- ج: شیوه‌نامه آموزشی دوره تحصیلی دکتری تخصصی (PhD) ۲۴
- ۶- پیوست‌ها
- پیوست ۱- مقررات، جداول آزمون‌ها و نمره قابل قبول در خصوص نمره زبان دانشجویان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) ۳۴
- پیوست ۲- دستورالعمل نحوه نمره‌دهی به دستاوردهای پایان‌نامه ۳۶
- پیوست ۳- دستورالعمل نحوه نمره‌دهی به دستاوردهای رساله ۳۹

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) مصوب ۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران (موسوم به طرح آمایش) مصوب ۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین ابلاغیه شماره ۲/۴۳۰۶۹ وزارت عتف به تاریخ ۹۷/۳/۱، دانشگاه فردوسی مشهد در شهریور ماه ۱۳۹۷ به تدوین شبهنامه جامع آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی به شرح زیر اقدام نمود.

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این شبهنامه، ساماندهی به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه، و بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود در جهت ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی و در نتیجه تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و آشنا با علوم و آخرین دستاوردهای علمی منطبق با نیازهای جامعه است. دوره‌های تحصیلی «دکتری پژوهش محور»، «دکتری عمومی رشته دامپزشکی»، «دستیاری دوره‌های تخصصی» و نیز دوره‌هایی همچون «کارشناسی ارشد پیوسته»، «دکتری مستقیم» و «دکتری پیوسته» مقررات ویژه خود را داشته و از شبهنامه‌های جداگانه پیروی می‌کنند.

ماده ۲- تعاریف

۱. **وزارت:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. **دانشگاه:** هر یک از دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) که دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی‌ربط بوده و مجری هر یک/یکی از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و پیوسته، کارشناسی ارشد، دکتری عمومی، دکتری تخصصی و دستیاری دوره‌های تخصصی هستند.
۳. **مدرس:** فردی که در دانشگاه به آموزش و یاددهی مهارت به صورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت اشتغال دارد.
۴. **دانشجو:** فردی که در یکی از دوره‌های آموزش عالی براساس ضوابط پذیرفته شده، و پس از ثبت نام به تحصیل می‌پردازد.
۵. **آموزش رایگان:** منظور تحصیل دانشجو در طول سنوات مجاز دوره آموزش بدون پرداخت هزینه است. در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان ملزم به پرداخت هزینه شود، تعرفه آن مطابق دانشجوی شهریه‌پرداز نوبت دوم دانشگاه می‌باشد.

۶. **دانشجوی شهریه‌پرداز:** دانشجویی است که به ازای تحصیل در طول دوره تحصیلی ملزم به پرداخت هزینه مصوب از سوی دانشگاه مربوطه است.
۷. **حضور:** شیوه‌ای از آموزش که دانشجو به صورت تمام وقت و با حضور در همه کلاس‌های درس دوره مربوط به فعالیت تحصیلی می‌پردازد.
۸. **غیرحضور:** شیوه‌ای از آموزش که دانشجو بدون حضور در کلاس درس به فعالیت تحصیلی می‌پردازد.
۹. **نیمه‌حضور:** شیوه‌ای از آموزش که بخشی از آن حضوری و بخش دیگر غیرحضوری به انجام می‌رسد.
۱۰. **استاد راهنمای تحصیلی:** عضو هیات علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی، که برای هدایت تحصیلی دانشجو از ابتدای تحصیل و از سوی گروه آموزشی انتخاب می‌شود.
۱۱. **نیمسال تحصیلی:** بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
۱۲. **دوره تابستانی:** دوره زمانی که شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات پایانی است.
۱۳. **برنامه درسی:** مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی که دارای هدف مشخصی بوده و مصوب مراجع قانونی است.
۱۴. **واحد درسی:** ارزش مقداری درسی، که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی یا مهارت‌آموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.
۱۵. **درس جبرانی:** درس / دروسی که با تایید گروه گذراندن آن در آغاز دوره تحصیلی مربوط برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری تشخیص داده می‌شود و یا به دلیل ارتباط با موضوع پایان‌نامه / رساله، به تشخیص استاد راهنما، موظف به گذراندن آن است.
۱۶. **درس پیش‌نیاز:** درس / دروسی است که دانشجو به دلیل عدم تناسب مدرک قبلی با رشته قبولی و تشخیص گروه آموزشی موظف به گذراندن آن است.
۱۷. **مشروطی:** وضعیت تحصیلی که دانشجو در یک نیمسال معدل کمتر از ۱۲ را در دوره تحصیلی کارشناسی و معدل کمتر از ۱۴ را در دوره تحصیلی کارشناسی ارشد کسب نماید.
۱۸. **رشته تحصیلی:** یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.
۱۹. **گرایش تحصیلی:** هر کدام از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد. اختلاف دروس در ۲ گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.
۲۰. **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی که دانشجو برابر ضوابط معین به‌طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.
۲۱. **انصراف تحصیلی:** فرآیندی که در آن دانشجو به‌طور اختیاری از ادامه تحصیل خودداری می‌کند.
۲۲. **دوره کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی که دارندگان مدرک دیپلم (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شوند و مستلزم گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب است.

۲۳. **دوره کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه، که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش‌دانشگاهی) به آن وارد می‌شود و مستلزم گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب است.
۲۴. **دوره کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی که مستلزم گذراندن حداقل ۱۳۰ و حداکثر ۱۴۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب است.
۲۵. **دوره کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز شده و مستلزم گذراندن حداقل ۶۸ و حداکثر ۷۲ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب است.
۲۶. **دوره کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و مستلزم گذراندن ۲۸ الی ۳۲ واحد می‌باشد.
۲۷. **دوره دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی آغاز شده و دانشجوی موظف به گذراندن ۳۶ واحد درسی مشتمل رساله می‌باشد.
۲۸. **دوره بین‌المللی:** هر یک از دوره‌های تخصصی دکتری که بر اساس ضوابط مصوب وزارت و با مشارکت مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی غیر ایرانی برگزار می‌شود.
۲۹. **پایان‌نامه:** مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد(ان) راهنما و مشاور حسب مورد براساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.
۳۰. **آزمون جامع:** آزمون تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره آموزشی در دوره دکتری تخصصی، با هدف ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی برگزار می‌شود.
۳۱. **رساله:** گزارش مکتوب حاصل از فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی است که در زمینه مشخصی از یک رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد(ان) راهنما و مشاور تدوین می‌شود.
۳۲. **هیأت داوران:** اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی و یا متخصصان حرفه‌ای دارای صلاحیت دانشگاهی، که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه/رساله مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.
۳۳. **شيوه آموزشی-پژوهشی:** شیوه‌ای از تحصیل در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه یا رساله می‌شود.
۳۴. **استاد راهنما:** عضو هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) که مسئولیت راهنمایی دانشجوی را در انجام پایان‌نامه/رساله بر عهده دارد.
۳۵. **استاد مشاور:** عضو هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) و یا متخصص حرفه‌ای که مسئولیت مشاوره دانشجوی را در انجام پایان‌نامه/رساله بر عهده دارد.
۳۶. **متخصص حرفه‌ای:** صاحب‌نظر یا کارشناس باتجربه غیرهیأت علمی با مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Ph.D) در سایر بخش‌های جامعه، که دارای مهارت و صلاحیت حرفه‌ای مورد تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه می‌باشد. در شرایط خاص، در پایان‌نامه‌های تقاضامحور یا کاربردی مقطع کارشناسی ارشد

استفاده از متخصصان حرفه‌ای با مدرک کارشناسی ارشد و همچنین مربی با سابقه دانشگاه فردوسی مشهد در سمت مشاور پایان‌نامه بلامانع است.

۳۷. **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمونی مشترک دسته‌بندی می‌شوند.

۳۸. **گروه آموزش شی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی، متشکل از تعدادی عضو هیات علمی با تخصص مشترک در یک رشته علمی خاص یا چند رشته / های متجانس، که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۳۹. **شورای آموزش شی دانشگاه:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو به ریاست معاون آموزشی دانشگاه تشکیل می‌شود. شورای آموزشی دانشگاه می‌تواند اختیارات مشخص شده در این شیوه‌نامه را به دانشکده یا کمیته منتخب تفویض کند.

۴۰. **دانش‌آموخته:** فردی است که یکی از رشته یا گرایش‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.

مواد عمومی

(مربوط به تمام دوره های تحصیلی)

ماده ۳- شرط ورود به دانشگاه دارا بودن مدرکِ پایانِ دوره قبلی است که باید مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد. علاوه بر آن، شایستگی‌های عمومی و اختصاصی از طریق قبولی قطعی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت احراز خواهد شد.

تبصره ۱- پذیرش دانشجویان مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می‌شود.

تبصره ۲- دانشجوی ایرانی مشغول به تحصیل در موسسه خارج از کشور می‌تواند مطابق آیین‌نامه وزارتی انتقال دانشجویان از خارج به داخل، جهت ادامه تحصیل به دانشگاه منتقل شود.

تبصره ۳- احراز توانایی در زبان خارجی طبق مصوبات شورای آموزشی دانشگاه (پیوست ۱) در خصوص دانشجویان دوره دکتری تخصصی الزامی است.

تبصره ۴- دانشجوی غیر ایرانی پذیرش شده، در بدو ورود، ملزم به کسب حد نصاب نمره زبان فارسی است.

ماده ۴- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره- دانشگاه مجاز است برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی و یا برنامه‌های بازنگری شده در هر یک از دانشگاه‌های سطح یک را با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه و در صورت امکان به زبان غیر فارسی ارائه نماید.

ماده ۵- دانشگاه موظف است فقط برای دوره‌هایی دانشجو بپذیرد که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده و صرفاً برنامه‌های درسی را اجرا نماید که در چارچوب ضوابط وزارت است.

تبصره- دانشگاه می‌تواند با همکاری گروه‌ها، حداکثر بیست درصد از واحدهای درسی دوره کارشناسی را با اولویت دروس پایه و عمومی، ضمن رعایت استانداردهای مصوب وزارت و تأکید بر محتوای الکترونیکی، به صورت مجازی (الکترونیکی) ارائه نماید.

ماده ۶- حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره‌های تحصیلی حضوری ضروری است.

تبصره ۱- در صورتی که دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ (سه شانزدهم) جلسات غیبت کند، اما در آن درس نمره مستمر داشته باشد، امکان درج نمره تا ۸ برای کارشناسی، تا ۱۰ برای کارشناسی ارشد و تا ۱۲ برای دکتری تخصصی میسر است؛ در غیر این صورت، نمره درس فوق صفر منظور خواهد شد.

تبصره ۲- اگر دانشجو در جلسه امتحان پایان نیمسال درس شرکت نکند ولی نمره مستمر داشته باشد، امکان درج نمره مطابق تبصره ۱ همین ماده وجود داشته و دانشجو فقط از نمره پایان ترم محروم می‌شود.

تبصره ۳- چنانچه غیبت دانشجو در جلسه امتحان پایان نیمسال تحصیلی به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شد، آن درس حذف می‌شود.

ماده ۷- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته، ضمن رعایت پیش‌نیازی (تقدم و تأخر) دروس طبق برنامه درسی مصوب، در اختیار گروه است.

تبصره- دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۸- برگزاری آزمون پایانی در هر نیمسال به صورت کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

تبصره- نمره درس پس از تایید نهایی استاد غیر قابل تغییر است.

ماده ۹- آموزش رایگان برای هر دانشجو، در هر دوره تحصیلی، صرفاً یک‌بار و در یک رشته تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- با موافقت استاد درس و تأیید گروه، دانشجو می‌تواند تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، فقط یک درس نظری را حذف کند، به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو در آن نیمسال کمتر از حد نصاب لازم دوره تحصیلی مربوطه نشود.

تبصره ۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف درس یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، موظف به پرداخت هزینه درس (ها) مطابق تعرفه دانشجوی شهریه‌پرداز دانشگاه است. در صورت تشخیص موجه بودن حذف درس (ها) توسط شورای آموزشی دانشگاه، دانشجوی مشمول آموزش رایگان ملزم به پرداخت شهریه متغیر درس حذف شده نیست. در صورتی که واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از حداقل واحد انتخابی مجاز شود، نیمسال مذکور در رتبه بندی دانشجو در همان نیم سال و سال تحصیلی تاثیر نداشته و به عنوان یک نیم سال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب شده و در مشروط شدن دانشجو تأثیر دارد.

ماده ۱۰- حذف نیم‌سال تحصیلی با درخواست دانشجو، از طریق پرتال دانشجویی و پیگیری تأیید سایر مراحل درخواست، ضمن احتساب در سنوات تحصیلی، حداکثر تا قبل از تاریخ شروع امتحانات مطابق تقویم آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است. دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیر موجه، موظف به پرداخت هزینه متغیر دروس حذف شده مطابق تعرفه دانشجویان شهریه‌پرداز دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۱- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید از طریق پرتال دانشجویی برای انصراف از تحصیل اقدام و مراحل بعدی را تا حصول نتیجه و تصفیه حساب پیگیری نماید. دانشجو مجاز است فقط برای یک‌بار و تا دو ماه پس از تاریخ درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد.

تبصره- در صورت ارائه درخواست انصراف از تحصیل توسط دانشجوی شهریه‌پرداز قبل از شروع نیم‌سال تحصیلی مندرج در تقویم آموزشی دانشگاه، هزینه نیم‌سال از وی دریافت نمی‌شود. اما در صورت ارائه درخواست انصراف از هنگام شروع نیم‌سال تا قبل از تاریخ حذف و اضافه، وی ملزم به پرداخت شهریه ثابت است. چنانچه زمان ارائه درخواست انصراف بعد از تاریخ حذف و اضافه باشد، در صورت انتخاب واحد توسط دانشجو یا دانشکده، شهریه ثابت و متغیر نیم‌سال محاسبه و از وی دریافت می‌شود.

ماده ۱۲- عدم انتخاب واحد دانشجو (مطابق تقویم آموزشی دانشگاه) در هر نیم‌سال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

ماده ۱۳- تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده دانشگاه است.

ماده ۱۴- برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره تقویم آموزشی، چگونگی اعلام و ثبت نمره، زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات، مهلت تجدید نظر و غیره طبق شیوه‌نامه اجرایی مصوب دانشگاه انجام می‌شود.

مواد اختصاصی

ب- شیوه‌نامه دوره تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته

ماده ۳۳- مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد دو سال (چهار نیمسال) است.

تبصره ۱- در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد. افزایش سنوات تحصیلی برای دانشجویی مشمول آموزش رایگان در نیمسال اول به صورت رایگان و در نیم سال دوم با دریافت هزینه طبق تعرفه دانشجوی شهریه‌پرداز دانشگاه در همان سال و نیم سالی است که با تمدید سنوات موافقت شده است. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم است.

تبصره ۲- در خصوص دانشجویان شهریه پرداز، از دو نیمسال تبصره ۱ این ماده، پرداخت شهریه در نیمسال اول بر اساس روال معمول و در نیم سال دوم منوط به پرداخت شهریه همان سال و نیمسال تحصیلی است که با تمدید سنوات موافقت شده است.

ماده ۳۴- تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است. از این تعداد، ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی خواهد بود.

تبصره ۱- تعداد واحدهای درسی در برخی از رشته‌های دوره کارشناسی ارشد ممکن است بر اساس سر فصل دروس وزارت علوم یا کمیته برنامه‌ریزی درسی دانشگاه تا ۳۸ واحد افزایش یابد.

تبصره ۲- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، با احتساب دروس پیش‌نیاز/ جبرانی، باید حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی انتخاب نماید. در آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو از شرط اخذ حداقل واحد معاف است.

ماده ۳۵- چنانچه رشته دوره کارشناسی با رشته دوره کارشناسی ارشد دانشجو همخوان نباشد وی باید به تشخیص گروه حداکثر ۱۲ واحد درسی را به صورت پیش‌نیاز / جبرانی، ترجیحاً در ابتدای دوره و قبل از دروس اصلی، و از میان درس‌های کارشناسی همان رشته بگذراند.

تبصره ۱- کسب نمره قبولی ۱۲ در دروس پیش‌نیاز/ جبرانی الزامی است ولی نمره درس در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی‌شود. هزینه دروس پیش‌نیاز/ جبرانی طبق تعرفه دانشجویان شهریه‌پرداز دانشگاه در سال و نیمسال انتخاب دروس از دانشجو دریافت می‌شود.

تبصره ۲- به ازای گذراندن ۱۲ واحد پیش‌نیاز/ جبرانی یک نیمسال به سنوات آموزشی دانشجو اضافه می‌شود. در صورتی که تعداد این واحدها کمتر از ۱۲ باشد به ازای هر واحد ۱/۵ هفته به سنوات آموزشی دانشجو از شروع نیمسال افزوده می‌شود.

ماده ۳۶- تحصیل هم‌زمان در دوره کارشناسی ارشد، در تمامی شیوه‌های آموزشی، تمامی دانشگاه‌ها و دوره‌های تحصیلی (اعم از دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

ماده ۳۷- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی هر نیم‌سال تحصیلی انجام شده و بر مبنای عددی از صفر تا بیست قابل محاسبه است.

تبصره- سهم نمره اختصاص یافته به آزمون کتبی پایانی حداقل ۱۰ از ۲۰ می‌باشد.

ماده ۳۸- حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس در شیوه حضور ضروری است.

تبصره- نحوه حضور دانشجو در جلسات کلاس درس در دوره‌های نیمه‌حضور مطابق شیوه‌نامه مصوب دانشگاه است.

ماده ۳۹- مرخصی تحصیلی- دانشجو می‌تواند با احتساب در سنوات تحصیل، یک نیم‌سال از مرخصی تحصیلی استفاده کند. در این ارتباط لازم است دانشجو درخواست خود را قبل از شروع نیم‌سال تحصیلی از طریق پرتال دانشجویی ارائه و پیگیری لازم را تا تأیید سایر مراحل انجام دهد.

تبصره - بررسی مصادیق مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی مانند مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، ماموریت همسر یا والدین در اختیار دانشگاه است. بدیهی است دانشجو باید درخواست خود را قبل از شروع نیم‌سال تحصیلی از طریق پرتال دانشجویی ارائه و پیگیری لازم را تا تأیید سایر مراحل انجام دهد.

ماده ۴۰- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیم‌سال ۱۴ است.

تبصره ۱- چنانچه دانشجویی در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند و در نیم‌سال‌های بعدی، عیناً همان درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو ثبت و باقی می‌ماند، اما در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر شده و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲- در رتبه‌بندی دانشجو جهت استفاده از تسهیلات، میانگین تمامی دروس اخذ شده (قبولی و مردودی) منظور خواهد شد (با عنایت به تبصره ۱ ماده ۳۵).

تبصره ۳- گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱ همین ماده صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی است و مشروطی دانشجو در نیم‌سال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۴- دانشجویی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کند، مشمول تبصره‌های مربوط به این ماده نخواهد بود.

ماده ۴۱- چنانچه میانگین نمرات دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

تبصره- چنانچه دانشجو در دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود، از تحصیل محروم خواهد شد. در این خصوص، لازم است دانشجو جهت اطلاع از وضعیت تحصیلی خود، مرتباً به پرتال خویش مراجعه نموده و در صورت ضرورت اقدامات لازم را پیگیری کند.

ماده ۴۲- تغییر رشته و انتقال در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

تبصره - تصمیم‌گیری در خصوص تغییر گرایش و میهمانی در موارد خاص در اختیار دانشگاه است.

ماده ۴۳- در خصوص دانشجویان انصرافی و اخراجی که مجدداً در آزمون تحصیلات تکمیلی شرکت کرده و پذیرفته می‌شوند، فقط واحدهای گذرانده شده در دانشگاه‌های دولتی جهت پذیرش قابل بررسی است. به ازای هر ۸ تا ۱۴ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی پذیرفته‌شدگان قبول مجدد کاسته می‌شود.

ماده ۴۴- **انتخاب استاد راهنما و مشاور -** استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو، موافقت استاد و تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه حداکثر تا شروع نیمسال دوم تحصیلی تعیین می‌شود.

تبصره ۱- برای استاد راهنما داشتن دو نیمسال سابقه تدریس ضروری است؛ حداقل یک نیمسال تدریس آن باید در تحصیلات تکمیلی بوده باشد.

تبصره ۲- با رعایت ظرفیت تعداد راهنمایی، استاد راهنمای اول از میان اعضای هیات علمی گروه انتخاب می‌شود. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، استاد راهنمای دوم می‌تواند از میان اعضای هیات علمی داخل یا خارج از دانشگاه انتخاب شود.

تبصره ۳- در موارد خاص و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه، استاد راهنمای اول می‌تواند از سایر گروه‌های دانشگاه انتخاب شود.

تبصره ۴- در صورت نیاز، استاد(ان) مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه انتخاب می‌شوند.

تبصره ۵- هر پایان‌نامه می‌تواند حداکثر دو استاد مشاور داشته باشد. در هر صورت، مجموع استادان راهنما و مشاور نباید از سه نفر بیشتر شود. کارشناسان آموزشی دانشگاه فردوسی مشهد با مدرک دکتری نیز می‌توانند به صورت همزمان مشاوره حداکثر دو پایان‌نامه را داشته باشند.

تبصره ۶- اگر در طول اجرای پایان‌نامه، به هر دلیل، امکان ادامه راهنمایی و مشاوره برای استاد(ان) راهنما و مشاور مقدور نباشد، به تشخیص گروه یا با درخواست استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، استاد راهنما و یا مشاور جدید برای پایان‌نامه تعیین می‌شود.

تبصره ۷- هیچ یک از بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر و فرزند) نمی‌توانند راهنمایی، مشاوره و یا داوری پایان‌نامه وی را بر عهده گیرند.

ماده ۴۵- انتخاب موضوع و تصویب پیشنهاد پایان‌نامه- دانشجو موظف است حداکثر تا شروع نیمسال سوم تحصیلی موضوع پایان‌نامه خود را با هماهنگی استاد راهنما تعیین و به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه برساند.

تبصره ۱- ثبت نام در نیمسال سوم تحصیلی ضمن رعایت ضوابط آموزشی، منوط به تصویب موضوع پایان‌نامه است.

تبصره ۲- انتخاب موضوع پایان‌نامه با توجه به علایق دانشجو، سوابق، زمینه تخصصی و کارراهه استاد(ان) راهنما، محورهای پژوهشی مصوب گروه و از میان اولویت‌های پژوهشی دانشگاه و شورای عتف صورت می‌پذیرد.

تبصره ۳- دانشجو موظف است پس از مشخص شدن استاد(ان) راهنما، پیشنهاد را با نظر استاد(ان) راهنما تدوین و در پرتال دانشجویی ثبت نماید تا با تایید استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه به مدیر گروه ارسال و سپس جهت تایید نهایی حداکثر تا پایان نیمسال سوم به معاون/معاون پژوهش و فناوری دانشکده ارسال گردد.

تبصره ۴- با نظر شورای دانشکده، دفاع از پیشنهاد اختیاری است، اما نیازمند تصویب از سوی شورای تحصیلات تکمیلی گروه است.

تبصره ۵- در گروه‌هایی که دفاع از پیشنهاد ضروری است، تصویب نهایی پیشنهاد در جلسه‌ای با حضور استاد(ان) راهنما، نماینده تحصیلات تکمیلی و، در صورت لزوم، داور(ان) به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه انجام خواهد گرفت. نماینده تحصیلات تکمیلی از سوی شورای تحصیلات تکمیلی گروه مسئول نظارت بر حسن برگزاری جلسه تصویب پیشنهاد، تنظیم صورتجلسات مربوط و تایید انجام اصلاحات پیشنهاد می‌باشد.

تبصره ۶- ارائه گواهی همانندجویی(اصالت محتوا) قبل از تصویب پیشنهاد الزامی است.

تبصره ۷- حداکثر یک ماه پس از برگزاری جلسه دفاع یا جلسه تصویب پیشنهاد، کاربرگ الکترونیکی پیشنهاد توسط استاد راهنما به مدیر گروه ارسال و با تایید مدیر گروه، جهت تایید نهایی به معاون/معاون پژوهش و فناوری دانشکده ارجاع می‌گردد.

تبصره ۸- تبعات احتمالی عدم رعایت زمان‌بندی مذکور بر عهده دانشجو و استاد راهنما خواهد بود و در صورت عدم رعایت زمان‌بندی مذکور، ادامه تحصیل دانشجو نیازمند مجوز دانشگاه است.

تبصره ۹- پیشنهاد با تایید نهایی معاون/ معاون پژوهش و فناوری دانشکده رسمیت می‌یابد. دانشجو باید با مراجعه به پرتال دانشجویی از تصویب نهایی پیشنهاد خود اطمینان حاصل نماید.

ماده ۴۶-دفاع از پایان‌نامه- دانشجو پس از تدوین پایان‌نامه و تایید کفایت علمی آن توسط استاد(ان) راهنما و رعایت ضوابط مربوط، نسبت به درخواست صدور مجوز دفاع از پایان‌نامه اقدام نموده و در حضور هیأت داوران از پایان‌نامه خود دفاع نماید.

تبصره ۱- مستندات مورد نیاز جهت صدور مجوز دفاع:

- پیش‌نویس پایان‌نامه در قالب مصوب؛
- کاربرگ تکمیل‌شده مجوز دفاع مورد تایید مراجع ذی‌ربط؛
- گواهی ثبت پیشنهاد در سامانه ملی ثبت پایان‌نامه، رساله و پیشنهاد (<https://sabt.irandoc.ac.ir>)؛
- کاربرگ تکمیل‌شده درخواست ارزیابی دستاوردهای پایان‌نامه (در صورت وجود) مورد تایید مراجع ذی‌ربط؛
- گواهی همانندجویی متن کامل پایان‌نامه؛
- گواهی تصفیه حساب مالی از حسابداری معاونت آموزشی دانشگاه.

تبصره ۲- صدور مجوز دفاع توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه با ارائه مستندات مذکور صورت می‌گیرد.

تبصره ۳- حداقل فاصله زمانی لازم بین صدور مجوز دفاع و زمان انجام دفاع ۱۰ روز کاری است.

تبصره ۴- جلسه دفاع با حضور نماینده تحصیلات تکمیلی، استاد(ان) راهنما، استاد(ان) مشاور و هیأت داوران رسمیت می‌یابد.

تبصره ۵- هیأت داوران متشکل از دو عضو هیأت علمی (علاوه بر استاد(ان) راهنما و مشاور) با حداقل مرتبه استادیاری است که توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه تعیین می‌گردد. حداقل یک داور از گروه و یا دانشکده و یک داور می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای انتخاب شود. نماینده تحصیلات تکمیلی می‌تواند یکی از داوران باشد.

تبصره ۶- در صورتی که یکی از استادان راهنما به دلایل موجه نتواند در جلسه دفاع شرکت کند، باید موضوع را به صورت کتبی به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه برساند. در موارد خاص، شورای تحصیلات تکمیلی گروه می‌تواند جلسه دفاع را با حضور یک نفر از استادان راهنما برگزار نماید.

تبصره ۷- در موارد خاص، عدم حضور استاد(ان) مشاور در جلسه دفاع بلامانع است.

تبصره ۸- فاصله زمانی از تصویب پیشنهاد تا تاریخ برگزاری جلسه دفاع از پایان‌نامه حداقل ۴ ماه است.

تبصره ۹- جلسه دفاع در روزهای کاری دانشگاه و با اطلاع‌رسانی قبلی برگزار می‌شود.

تبصره ۱۰- اداره جلسه و نظارت بر حسن اجرا و رعایت ضوابط و مقررات بر عهده نماینده تحصیلات تکمیلی است.

ماده ۴۷- ارزیابی پایان‌نامه- ارزیابی پایان‌نامه بر اساس ارائه گزارش مورد تایید استاد راهنما، کیفیت علمی و دستاوردهای آن، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهش و نحوه نگارش انجام می‌شود و نتیجه آن به صورت قبول (در یکی از سطوح: عالی، خیلی خوب، خوب و متوسط) و مردود تعیین می‌گردد.

تبصره ۱- ملاک تصمیم‌گیری در خصوص رد یا قبول پایان‌نامه و همچنین درجه آن، میانگین نمراتی است که هر یک از داوران حاضر و استاد(ان) راهنما و مشاور(ان) در جلسه به دانشجو می‌دهند. لازم به ذکر است که داوران هر کدام به طور مستقل و استاد(ان) راهنما و مشاور(ان) در مجموع یک نمره خواهند داشت.

تبصره ۲- نمره پایان‌نامه در معدل کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و ارزیابی آن به شرح ذیل است:

(الف) از نمره ۱۹ تا ۲۰ قبول با درجه عالی؛

(ب) از نمره ۱۸ تا ۱۸/۹۹ قبول با درجه خیلی خوب؛

(پ) از نمره ۱۶ تا ۱۷/۹۹ قبول با درجه خوب؛

(ت) از نمره ۱۴ تا ۱۵/۹۹ قبول با درجه متوسط؛

(ث) کمتر از ۱۴ مردود.

تبصره ۳- چنانچه پایان‌نامه دانشجو مردود اعلام شود، با تایید هیات داوران حداکثر یک نیم‌سال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا دوباره در جلسه دفاع شرکت و از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصره ۴- حداکثر نمره پایان‌نامه با توجه به دستاوردهای آن، بر مبنای پیوست ۲ و همچنین کاربرد ارزشیابی پایان‌نامه (کاربرگ‌های شماره ۶-۱ و ۶-۲) توسط معاون پژوهش و فناوری دانشکده تعیین و توسط نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع به هیات داوران اعلام می‌شود. هر یک از داوران تا سقف نمره اعلام شده نسبت به ثبت نمره خود اقدام و نهایتاً نمره نهایی مطابق تبصره ۲ ماده ۴۷ محاسبه می‌شود.

تبصره ۵- هیات داوران در خصوص تعیین مستخرج بودن دستاوردها از پایان‌نامه، کیفیت آنها و تعیین درصد هم‌پوشانی احتمالی آنها و نمره دستاوردها اظهار نظر می‌نمایند.

تبصره ۶- ضروری است دانشجو حداکثر تا ۳۰ روز پس از دفاع مورد قبول از پایان‌نامه، نسبت به اعمال اصلاحات و تحویل آن به نماینده تحصیلات تکمیلی اقدام نماید. استاد راهنما نیز حداکثر تا ۱۵ روز پس از دریافت پایان‌نامه اصلاح شده از نماینده تحصیلات تکمیلی نسبت به تایید یا عدم تایید اصلاحات اعمال شده اقدام و نتیجه را به نماینده تحصیلات تکمیلی اعلام نماید.

ماده ۴۸- انتشار دستاوردها- دانشجو متعهد است انتشار هرگونه دستاورد از پایان‌نامه را با تایید استاد راهنما و مطابق مقررات و با حفظ مالکیت دانشگاه به انجام رساند. همچنین دستاوردهای مستخرج از پایان‌نامه شامل نام دانشجو (نفر اول)، استاد(ان) راهنما و مشاور می‌باشد. نویسنده مسئول باید یکی از استادان راهنمای دانشگاه فردوسی مشهد باشد.

تبصره ۱- در موارد خاص، تصمیم‌گیری بر عهده شورای دانشکده است.

تبصره ۲- در صورت وجود قرارداد همکاری در راهنمایی پایان‌نامه با سازمان‌های خارج از دانشگاه، نویسنده مسئول در مقاله بر اساس قرارداد مورد تایید معاونت/ معاونت پژوهش و فناوری دانشکده تعیین می‌شود.

تبصره ۳- درج نشانی دوم صرفاً برای دانشجویان غیر ایرانی بلامانع است.

تبصره ۴- دانشجو بایستی پایان‌نامه خود را در قالب مصوب تدوین و نسخه نهایی چاپی آن را به مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه تحویل نماید. دانشجو صرفاً مجاز به تهیه نسخه‌های (چاپی/ الکترونیکی) مطابق مصوبات دانشگاه است.

تبصره ۵- کسب مجوز از معاونت پژوهش و فناوری دانشکده جهت ارائه پایان‌نامه یا دستاوردهای آن در نمایشگاه‌ها، همایش‌ها، سمینارها و ... الزامی است.

تبصره ۶- اصالت‌نامه رساله/پایان‌نامه که به تایید استاد(ان) راهنما و دانشجو رسیده است ضمیمه پایان‌نامه می‌گردد.

ماده ۴۹- ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ و دفاع قابل قبول از پایان‌نامه است.

تبصره ۱- چنانچه میانگین کل نمرات آموزشی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۴ باشد دانشجو اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد. در این حالت، با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی، تنها یک نیم‌سال به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۱۰ واحد از درسی‌هایی را که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده است میانگین کل واحدهای گذرانده را به حداقل ۱۴ رسانده و بدین ترتیب اجازه دفاع از پایان‌نامه را دریافت نماید. در صورت عدم ارائه این درس(ها) در نیم‌سال مورد نظر، دانشجو مجاز است درس‌های مرتبط دیگری را به تشخیص استاد راهنما انتخاب کند. هزینه دروس انتخابی جهت جبران معدل مطابق تعرفه دانشجویان شهریه‌پرداز در همان سال و نیم‌سال انتخاب درس بر عهده دانشجو است. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲- دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره تحصیلی را به پایان رساند، پس از تصفیه حساب، فقط گواهی تعداد واحدهای گذرانده شده به وی تحویل خواهد شد.

ماده ۵۰- چنانچه در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان‌نامه دانشجو مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و ...) شود و بر اساس قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی مصوب مجلس شورای اسلامی در شهریور ۱۳۹۶ و سایر قوانین و شیوه‌نامه‌های مرتبط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دانشگاه تایید گردد، در این صورت مطابق مقررات اقدام شده و می‌تواند به محرومیت از ادامه تحصیل و یا اخراج منجر شود.

تبصره- احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو از سوی دانشگاه، پس از اتمام تحصیلات، می‌تواند به ابطال مدرک تحصیلی صادره بیانجامد.

ماده ۵۱- تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع قابل قبول از پایان‌نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی و یا زمان ثبت آخرین نمره درس در شیوه مجازی- آموزش محور توسط استاد درس و یا پایان آخرین نیم‌سال انتخاب درس می‌باشد.

پیوست ۲: دستورالعمل نحوه نمره‌دهی به دستاوردهای پایان‌نامه

این دستورالعمل به استناد تبصره ۴ ماده ۴۷ شيوه‌نامه جامع آموزشی دوره‌های تحصیلی دانشگاه فردوسی مشهد و به منظور تشریح نحوه نمره‌دهی به دستاوردهای پایان‌نامه تدوین شده است. حداکثر نمره پایان‌نامه بدون احتساب نمره دستاوردهای آن ۱۸ می‌باشد. در برخی از رشته‌های علوم انسانی شامل رشته‌های الهیات و معارف اسلامی، مطالعات ادبی و زبانی (در هر یک از زبان‌ها)، زبانشناسی نظری، تاریخ، حقوق و سایر موارد مشابه به تشخیص معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه، حداکثر نمره پایان‌نامه ۱۸/۴۹ می‌باشد. حداکثر امتیاز قابل احتساب از دستاوردها ۴ نمره می‌باشد و به دستاوردها با در نظر گرفتن هم‌پوشانی‌ها نمره داده می‌شود.

دستاوردهای مستخرج از پایان‌نامه دانشجو پس از تایید معاونت پژوهش و فناوری دانشکده، توسط داوران مطابق این دستورالعمل نمره‌دهی خواهد شد.

(۱) مقاله

جدول (۱) - نحوه نمره‌دهی به مقاله

ردیف	نوع مقاله	حداکثر نمره هر مقاله	حداکثر نمره هر موضوع
۱	مقاله JCR - Q ^{۱,۲}	۴	۴
۲	مقاله JCR - Q ^{۳,۴}	۳/۵	
۳	مقاله Scopus, WOS و یا فهرست نمایه‌های تخصصی تایید شده	۳	
۴	مقاله علمی پژوهشی معتبر داخلی	۲/۵	
۵	مقاله علمی ترویجی معتبر داخلی	۱	۱
۶	مقاله کامل همایش معتبر	۰/۷۵	۱
۷	چکیده مبسوط همایش معتبر	۰/۵	
۸	خلاصه همایش معتبر (حداکثر ۲ خلاصه)	۰/۲۵	

۱-۱- نشریه علمی پژوهشی و علمی ترویجی معتبر داخلی شامل نشریه‌های مصوب وزارتین و شورای عالی حوزه‌های علمیه می‌باشد.

۲-۱- صرفاً به مقاله‌های مندرج در جدول فوق، به شرط آن که در فهرست نشریه‌های نامعتبر داخلی و خارجی نباشد، نمره تعلق می‌گیرد.

۳-۱- رتبه هر نشریه (Q) با توجه با موضوع تخصصی مقاله منظور می‌گردد.

۴-۱- مقاله‌های مندرج در جدول فوق‌الذکر باید مستخرج از تحقیقات اصلی پایان‌نامه بوده و شامل نام دانشجو (نفر اول)، استاد(ان) راهنما و مشاور باشد. نویسنده مسئول مقاله، باید یکی از استادان راهنمای دانشگاه فردوسی مشهد باشد.

۵-۱- حداکثر مجموع نمره کسب شده از ردیف ۵ (مقاله ترویجی) ۱ نمره و ردیف‌های ۶ و ۷ و ۸ (مقاله‌های همایشی (کامل، چکیده، خلاصه) نیز ۱ نمره می‌باشد.

۲) دستاوردهای فناورانه - اختصاصی دانشکده مهندسی

جدول (۲) - نحوه نمره‌دهی به دستاوردهای فناورانه

ردیف	نوع دستاورد	حداکثر نمره به ازای هر مورد	حداکثر نمره موضوع	حداکثر نمره دستاورد
۱	خلق دانش فنی (دارای کلیه سطح‌های آمادگی فناوری (۱-TRL ۴) (شامل پیشنهاد ایده جدید، بررسی تئوری-آزمایشگاهی آن، طراحی، ساخت و اعتبار سنجی نمونه در محیط آزمایشگاهی و یا با استفاده از داده‌های واقعی و گزارش اولیه مطالعات توجیهی فنی - اقتصادی)	۴	۴	۴
	ادامه خلق دانش فنی (طبق سطح آمادگی فناوری ۵-۶-TRL یا در مقیاس نیمه صنعتی)	برای هر TRL ۰/۵	۱	
۲	گواهی ثبت اختراع داخلی دارای تاییدیه علمی	۰/۷۵	۱	۴
	ثبت سفارش اختراع بین‌المللی (Filing) معادل US-Patent	۱	۱/۵	
	گواهی ثبت اختراع بین‌المللی معادل (US-Patent)	۳	۴	
۳	تقاضا محور بودن پایان‌نامه	۱/۵	۱/۵	۱/۵
۴	کسب رتبه اول تا سوم در جشنواره معتبر	۱	۲	۲
۵	استخراج استاندارد ملی	۰/۷۵	۰/۷۵	۰/۷۵

۱-۲- تعریف خلق دانش فنی در سطح کارشناسی ارشد: از مهمترین دستاوردهای پژوهش‌های پایان‌نامه کارشناسی ارشد در رشته‌های علوم کاربردی، خلق دانش فنی می‌باشد. فعالیت‌های علمی اساساً بر سه محور معطوف می‌باشد: الف) کشف و اثبات ناشناخته‌ها (ب) اثبات اثربخشی یافته‌ها طبق اصول مهندسی (ج) تحقق اثربخشی از طریق فناوری.

دانش فنی حاصل تلفیق یافته‌های علمی پایه و جنبه‌های کاربردی آنها است که از طریق طراحی مهندسی نوآورانه (Creative Engineering Design) و ساخت (Manufacturing) قابل استفاده می‌شود. به بیان دیگر خلاقیت در یک محصول نوآورانه، زمانی محقق می‌شود که یافته‌های تحقیقات علمی پایه به کاربری مفید منجر شود. این مهم با استفاده از تکنیک‌های طراحی (مهندسی) و مهارتی (ساخت) منجر به عرضه به یک دانش فنی یا محصول جدید اولیه خواهد شد.

عمق دانش فنی بدست آمده از پایان‌نامه کارشناسی ارشد از سطح‌های آمادگی فناوری یک تا چهار، ۴-۱ TRL (شامل پیشنهاد ایده جدید، بررسی تئوری-آزمایشگاهی آن، طراحی، ساخت و اعتبار سنجی نمونه در محیط آزمایشگاهی و گزارش اولیه مطالعات توجیهی فنی-اقتصادی) برخوردار است. هر دانش فنی که شامل هر چهار مورد این مراحل باشد، بالقوه موضوعی مطلوب برای تعریف پایان‌نامه کارشناسی ارشد در رشته‌های کاربردی تلقی می‌شود و در صورت عدم دستیابی پایان‌نامه کارشناسی ارشد به ۴-۱ TRL دستاوردهای آن به‌عنوان دانش فنی قابل ارزیابی نمی‌باشد.

انتظار این است که در این شرایط، عملی بودن ایده در مقیاس نمونه آزمایشگاهی به اثبات رسیده و نوآوری آن به گونه ای باشد که با بررسی‌های فنی اقتصادی تا حد ممکن ایجاد ارزش افزوده (خلق ثروت) را نوید دهد. به عبارت دیگر قابلیت تبدیل شدن بالقوه به یک محصول (اعم از سخت افزار یا نرم افزار) بصورت نیمه صنعتی و نهایتاً نمونه قابل تجاری شدن از شاخصه‌های اصلی این پایان‌نامه‌ها می‌باشد.

۲-۲- خلق دانش فنی مطابق تعریف بند ۱ باید در پیشنهاد پایان‌نامه بطور شفاف تشریح شود و توسط **داوران متخصص** با موضوع فناوری ذکر شده (حداقل یک داور خارج از دانشگاه)، مورد ارزیابی قرار گرفته و در شورای تحصیلات تکمیلی گروه تصویب گردد. اخذ تاییدیه نهایی پیشنهاد از معاونت پژوهش و فناوری نیز ضروری است.

۲-۳- جشنواره معتبر شامل جشنواره‌های بین‌المللی داخلی خوارزمی، رازی، علامه طباطبایی، فارابی و هنری فجر و شیخ‌بهایی و جشنواره‌های معتبر بین‌المللی می‌باشد.

۲-۴- منظور از پایان‌نامه تقاضا محور، پایان‌نامه‌ای است که منجر به گره‌گشایی از مشکلات و معضلات جامعه شود، این پایان‌نامه بنا به سفارش و با حمایت مالی سازمان‌ها خارج از دانشگاه انجام می‌شود. مسئولیت تایید تقاضا محور بودن پایان‌نامه با مدیریت توسعه و انتقال فناوری دانشگاه است.

۲-۵- برای انتخاب داوران دفاع نهایی از پایان‌نامه مبتنی بر خلق دانش فنی، علاوه بر داورانی که طبق آیین‌نامه جاری انتخاب می‌شوند، یک متخصص حرفه‌ای با مدرک حداقل کارشناسی ارشد نیز به تیم داور اضافه می‌شود. دانشجو بایستی تایید داور حرفه‌ای، برای کفایت دستاوردهای فناورانه را قبل از برگزاری جلسه دفاع اخذ نماید. انتخاب داور متخصص حرفه‌ای به عهده شورای تحصیلات تکمیلی گروه و تایید مدیریت توسعه و انتقال فناوری دانشگاه است.

هرگونه تفسیر مفاد دستورالعمل فوق بر عهده معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه می‌باشد.